

DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op www.denieuwetoneelbibliotheek.nl.

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

Schrijver	Jibbe Willems
Titel	Tussentijd
Jaar	2014
Uitvoering	Generale Oost / tgEcho / Roeland Hofman

Copyright (C) 2014 by Jibbe Willems

tussentijd

Tekst: Jibbe Willems

Ontwerp: Roos Laan

Redactie: Myrna Eppings, Dennis Gaens, Thijs Jacobs

Uitgave: Generale Oost & Literair Productiehuis Wintertuin

NUR 307

ISBN 978-90-79571-22-2

© 2013 Jibbe Willems voor Generale Oost

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of
openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch,
mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

tussentijd
jibbe willems

ECHO **DE NIEUWE OOST** **GO** **WINTER
RTUIN**

voorwoord

12-2-2013 (een week voor de première)

Dit is niet de tekst van *Tussentijd*. Dat wil zeggen: de gespeelde tekst wijkt grotendeels af van de hier gedrukte tekst. Hoe groot die afwijking is kan ik nu – precies één week voor de première – niet zeggen.

Ik kan wel zeggen dat dit voor een schrijver zoals ik, gewend de tekst van een toneelstuk ruim vóór de eerste repetitiedag te voltooien, geen normale gang van zaken is. Deze tekst is dan ook ontstaan 'vanaf de vloer': de eerste dag van de repetitie was tevens de eerste dag van het schrijfproces. De tekst is ontstaan uit improvisaties, persoonlijke associaties en poëtische reflecties. Uit de momenten die ik alleen doorbracht op de onverwarmde zolderkamer van Theater aan de Rijn (eindelijk mocht ik het cliché eens leven!) tot de gezamenlijke gesprekken tussen de hopen aluminiumfolie van het decor. In dit proces heb ik mijn gestolde schrijversideeën over plot, conflict, anekdote, structuur en zelfs personages en karakterontwikkeling opzij moeten zetten om deze voorstelling dienstbaar te zijn met schetsen van de mensheid, zijn geschiedenis en zijn leven en vooral zijn onvolkomenheid daarin.

Of misschien ben ik op zoek gegaan naar de vraag bij het antwoord '42'; de ultieme vraag over het Leven, het Universum

en Alles, zoals beschreven in *The Hitchhiker's Guide to the Galaxy*; een sciencefiction radiohoorspel met cultstatus.

Daaruit zijn ruim honderdvijftig pagina's aan scènes en schetsen voortgekomen. Daarnaast nog ruim vijftien muzikale montages. Minstens. Want we zitten precies één week voor de première, wie weet wat er nog bij komt.

De teksten die hieruit zijn geselecteerd voor de voorstelling, vormen een verzameling van tot mislukken gedoemde pogingen de volledige geschiedenis van de wereld te vatten, vanaf het moment dat de mens zijn omgeving is gaan manipuleren. Deze scènes komen op het podium tot leven in een voorstelling die laveert tussen beeldende kunst en beeldend theater, waarin het performatieve boven het anekdotische gaat en waarin taal gedeconstrueerd wordt en een abstracte functie krijgt.

De teksten die u hier in handen heeft, zijn een selectie uit de teksten die ontstaan zijn in en gaan over de Tussentijd. Deze schetsen zijn persoonlijker en poëtischer. Introvertter ook; ze vertegenwoordigen de binnenwereld, een aandenken aan wat ongezegd gebleven is tussen de twee zoekende, tastende, tekortschietende wezens op het podium, in hun aluminiumwereld.

Er is natuurlijk overlap tussen de teksten op het toneel en de teksten op papier. *De Twintigste (en 21e tot nu) eeuw in 728 woorden* is een poging de afgelopen 113 jaar te vatten in een op hol geslagen monoloog. Een resumé van ruim een eeuw in precies het aantal woorden waarin Lucky – het enige karakter dat niet onder de tijd lijdt in Beckett's *Wachten op Godot* – vertelt over de willekeur van God, het lot van de mens te smachten en te vergaan en het verval van de wereld.

Nu, We gingen naar de film en *Ook nu* zijn korte, naar binnen geslagen monologen die een persoonlijk moment opeisen in een overweldigende geschiedenis. Want hoe kan je de volledige geschiedenis behandelen zonder stil te staan bij wat jij op dit moment doet? Een museum van 'alles' is immers altijd incompleet zonder jezelf in de vitrine.

Net zomin als de hele geschiedenis in een voorstelling past, passen alle lijnen, gesprekken, teksten en gedachten van ons proces in deze voorstelling of in dit boekje. Wat ons rest is de poging. Want de mislukking zit ons op de hielen, maar de finish is in zicht.

Jibbe Willems

de regels — aanvaard de beslissingen van de scheidsrechter accepteer geen loggeld van een moordenaar applaudisseer na afloop bedek het bloed van gejaagde dieren bederf de sfeer niet bedrieg niet bedrieg niet begeer geen onkuisheid begeer niets dat van de naaste is behandel de partijen in de procedures gelijk en onpartijdig beïnvloed de scheidsrechter niet belastende uitlatingen dienen altijd te worden onderbouwd benader geen ontucht benijd niet wat van een ander is beproef zijn woord niet bereid de lessen goed voor berisp een zondaar beroof

nu

ik dacht: “verzet geen stap”
er moet er altijd eentje wachten
want als je allebei gaat zoeken
loop je elkaar altijd mis
dus eentje moet er blijven staan
omdat die anders niet gevonden wordt

maar, dacht ik later, wat als
de ander ook geen stap verzet
en net als ik blijft wachten
maar dan op mij
zoals ik op de ander wacht

en dat die ander net op het moment
dat ik besluit op zoek te gaan
ook van haar plaats vandaan besluit te komen

en wij zo twee bakens op drift
twee ankerloze schepen worden
ontmoetingspunten zonder vaste
woon-, slaap- of verblijfplaats

voor altijd net een stap
op de ander achter
voor altijd slechts een schim
die net de hoek om slaat
alleen maar de gedachte
dat de ander voor me staat

ik zie de sporen, een gebroken twijg,
een voetspoor in het stof,
ik voel de zitting van een stoel
die is nog warm, het kan niet anders
of de ander is hier net geweest
en ik weer net te laat

en met de sporen die ik volg
laat ik nieuwe sporen achter
die de ander volgt

tot we niks dan kringen zijn
die in zichzelf verdwijnen

—

leefijdsgrens bij twijfel, sla niemand bind een gebedsriem om het hoofd blijf neejes op de stoel zitten blijf op de hoogte van de beginselen van
goede training blijf te allen tijde vriendelijk, ook wanneer het onoprecht is blijf trouw aan de eigen stijl blus het vuur op het altaar niet bouw
geen altaren van omgekapt steen bouw niet op zand maar op steen breek de nek van het vaarskalf zoals het staat voorgeschreven breek de regels
niet breek geen echt breek geen eed breng gestolen goederen terug naar de eigenaar breng op het dakterras een hek aan breng verloren goederen

ik doorga een omgekeerde evolutie

ik doorga een omgekeerde evolutie
Pergo commutationem evolutionem
bot dat ooit geatrofieerd, bijna verdwenen was
os quod semel atrophied paene disparuit
keert terug, aan mijn stuitje
redit, ad meum coccyx
groeit een staart
accrescens cauda

ik doorga een omgekeerde evolutie
Pergo commutationem evolutionem
de haren op mijn handen groeien zwart en stug,
et nigrescet super capillos manibus forti
mijn buik, mijn borsten en mijn nek
venter meus, ubera mea et colum meum
raken zwaar bevacht en ik loop krom
factus graviter cum furrure et ambulo tortuosum

ik doorga een omgekeerde evolutie
Pergo commutationem evolutionem
voel de zwaartekracht steeds sterker trekken
magis magisque sentire gravitatis traho
kniel, kruip op handen en op voeten,
genibus super pectus habens,
krönkel buik op aarde voort
torquenti stomachum in terra perseverant

ik doorga een omgekeerde evolutie
Pergo commutationem evolutionem
krijg kieuwen in mijn nek en vinnen op mijn rug
adepto in collo branchias et pinnulas, supra dorsum,
het water roept en ik keer terug
aqua et redeo vocat
naar het natte ooit van vroeger
ad umida semper usi

terug naar de eigenaar buig bij de begroeting chatten is niet toegestaan conformeer niet aan een kudde creëer afstand tot de leerlingen de ar
beider mag niet van de producten eten die niet geogost zijn de koning zal niet overdreven veel paarden krijgen de koning zal niet overdreven
veel vrouwen nemen de leeftijds grens is achtien jaar de minimale leeftijd dient eenentwintig jaar te zijn de toegang wordt ontzegt bij dronken
of aangeschoten gedrag de verleider van een maagd dient met haar te trouwen de wettelijke leeftijds grens is vijftien jaar deel deel niet met me

ik doorga een omgekeerde evolutie
Pergo commutationem evolutionem
mijn cellen klampen samen, ontdelen zich
mea cellulis, cohaerent, adividite se
ze worden één, en ik, ééncellig nu
sunt, et ego iam singulae
verdwijnt in ketens van aminozuren
effluente in catenas de amino acidis

ik doorga een omgekeerde evolutie
Pergo commutationem evolutionem
val uiteen in moleculen, in atomen,
cadere seorsum in moleculis, atomi,
val uiteen in dromen sterrenstof
casurus in somniis pulvis stellarum
word met het universum een oerknal ingezogen.
cum magno bang universi suxisti.

aan woekerpraktijken degene die een jonge vrouw verkracht dient met haar te trouwen degene die lichamelijk letsel toedient moet compensatie
betalen denk na over wat er gezegd wordt doe de behoefte in het toilet indien aanwezig doe een schone onderbroek aan, elke dag doe een slaaf
geen onrecht aan doe geen afbreuk aan het vertrouwen doe geen dingen die gebaseerd zijn op tekelen en voortekenen doe geen grote uitsprak-
ken over heikele kwesties doe geen onkuisheid doe niet roekeloos doe schone sokken aan, elke dag doe slippers aan dood geen dieren douche van

we zullen niet vernietigd worden

We zullen niet vernietigd worden
door een onbekende, het mes
dat rechtop in ons hart zal steken
houdt een vriend achter de rug

en ook komt onze ondergang niet
onverwacht, de vulkaan waarop
we dansen staat op barsten,
we warmen ons al aan zijn gloed

dus kus me op mijn ogen, lief,
leg je hand op mijn geslacht,
fluister dat het goed komt, lieg
me tot het eind der tijden.

te voren draag geen kleren die zowel van wol als linnen zijn gemaakt draag geen te diepe decolleté draag het haar netjes draag kleren dring niet
verder door in de privésfeer dan noodzakelijk is drink geen alcohol in de klas drink niet als een dronkaard drink niet de wijn van afgodendiens
drink niet uit een flesje droog af droom niet druk geen gevonden goederen achterover durf consequent te fluiten duw niemand van het klimrek
dwing een knecht niet het werk van een slaaf te doen een geldig toegangsbewijs is verplicht een lepralijder is verontreinigd een lijk verontrein-

voor het begin begint

voor het begin begint
voor het eerste begin
is er enkel pijn

er is nog geen tijd
geen gebrek aan tijd

er is nog geen ruimte
geen gebrek aan ruimte

er is nog geen geluid of duisternis
geen stilte en geen licht
er is nog niks, alleen maar pijn

een zacht glooiende
langgerekte Pijn

en wanneer het begin zich opent
wanneer het begin haar benen spreidt
en het begin begint te baren
komen de weeën, komt de pijn

een lang glooiende
zachtgerekte pijn

igt een man mag geen vrouwenkleding dragen een man mag niet met zijn ex-vrouw hertrouwen een man met geslachtsontstekingen is veront-
treinigd een menstruerende vrouw is onrein en verontreinigt anderen een misdadiger mag niet getuigen een onbesneden persoon mag niet van
de offergaven eten een vrouw mag geen mannenkleding dragen een vrouw op haar kraambed is onrein eer de ouden en de wijzen eer de vader
en de moeder eerbiedig de regels eet geen bloed eet geen chips eet geen dieren die rondkruipen eet geen gevleugelde insecten eet geen onge-

en de pijn is kleur
en de pijn is blauw
en de pijn is een
langgerekte blauwe au
en de pijn vult waar geen leegte was
en de pijn leegt waar geen volte was
en de pijn maakt tijd en de pijn maakt ruimte
en de pijn maakt haast en de pijn maakt krap
en de pijn maakt schreeuwen met de ogen dicht
en de pijn maakt spraakloos in het volle licht
en de pijn maakt de wereld
en in de wereld kruipt de pijn

en wat ook op de vlakten lopen kwam
de pijn kroop in wat er liep
en wat ook in de luchten vliegen kwam
de pijn kroop in wat er vloog
en wat ook in het water zwemmen kwam
de pijn kroop in wat er zwom

de pijn kroop in wat er adem haalde
de pijn kroop in wat er adem bracht
de pijn kroop in wat er schubben, veren
vel, tand, klauw of haren had

de pijn, het blauwe gat dat
overal wordt ingeslagen
in alles dat het leven binnenkomt
in alles dat het leven ooit verlaat
in alles dat zich vormt uit molecuul
atoom, uit onbekende elementen
en zelfs ook het onstoffelijke
wordt getroffen door de pijn
de langgerekte blauwe pijn

en straks, als al het al
vergaan zal in het niks
vergaan zal in het minder dan
dan is van alles wat er was
enkel over: zacht blauw licht
en een langgerekte au

—

dat was toen er geen god meer over was

Dat was toen er geen god meer over was en de Olympus een kale, lege bergtop. Dat was toen de laatste halfgod zijn bloed zo ver verdund had, dat er alleen nog bij een enkeling een druppel door de aders vloei­de. Toen er geen Griekse held meer over was en goud en geld al in de windstreken waren verwaaid. Dat was toen zelfs de geschiedenis zichzelf begon te vergeten. Dat was toen de mensen hun vuisten schudden naar de lucht, maar niks, geen bliksemschicht of manna kregen. Dat was toen de mensen hun laarzen stampten op de grond, maar niks, geen drinkwater, geen zondvloed kregen. Dat was toen de mensen hun stem verhieven, de banden in hun keel aan flarden schreeuwden, hun hand hieven naar elkaar en sloegen. Dat was toen de wijn water werd, en het water bloed. Dat was toen de adem smolt en de lucht verbrandde. Dat was toen.

—

gesmeld te worden er geldt een minimumleeftijd van zestien er vindt geen geslachts­gemeenschap buiten het huwelijk plaats erken de krachten der magie fantasieer feliceer de tegen­stander met het behaalde succes fluit vol overtuiging forceer een kind dat geen interesse toont nooit deel te nemen fraudeer niet tijdens het afwegen van iets ga de procedure voor het brandoffer zorgvuldig na ga de procedure voor het meeloffer zorgvuldig na ga eerlijk met je knecht om ga geen contacten van seksuele aard aan ga geen verbale of lijfelijke intimiteiten aan ga in op gebeur-

een kleine geschiedenis / dat is toen ze nog kind is

dat is toen ze nog kind is
dat is toen ze nog klein is

dat is nog toen de aarde
niet rond zon
maar rondom haar

en toen zij nog nauwelijks weet
dat de wereld niet vergaat
wanneer haar ogen sluiten,
dat een mens niet verdwijnt
wanneer hij haar blik uit loopt

dat is toen zij 's nachts omhoog kijkt
en het zwarte gat dat boven haar
zijn bek open trekt in dondert
en zij langs de maan valt
de ruimte diep in tuimelt

dat is toen zij haar schenen
aan de sterren schampt
ze zich vergeefs
vastklampt aan een satelliet
en onder haar de aarde
langzaam klein ziet worden

voetbal, honkbal, golfbal,
knikker, kogel, weg

en toen zij dan aan de randen
van de ruimte zelf verdwijnt

en toen verdwenen blijft

zolang haar adem
vastzit in haar lijf

—

we gingen naar de film dacht ik

er zit nog één slok in mijn blikje, een warme slok
ze is te laat en ik dacht: ik wacht één blikje
één blikje cola en dan ben ik weg
na de laatste slok vertrek ik

ik vertrek en dan verdwaal ik
ik laat me leiden door het toeval
elke bocht hangt af van wat ik erachter verwacht of verlang
en het enige dat ik tussen mij en deze toekomst laat hangen
is mijn laatste slok

maar ik vertrek niet want ik wacht, voor deze bioscoop,
duw mijn schouder in de regenpijp waar ik tegen leun
een ruwe las drukt in mijn huid, krast
het is warm vandaag, ik draag geen mouwen,
mijn schouder schramt maar bloedt niet

de winkel tegenover mij staat leeg, er zat
een kapper in het pand, het welkom op de
welkomstmat is lang geleden al versleten,
het etalageraam is dichtgeplakt met kranten,
nieuws dat me ook vers niet kon interesseren

ik breng het blikje naar mijn lippen
maar ik drink niet, 't is geen gebrek aan
dorst dat me weerhoudt, meer de weezin
om hierna zonder handeling te zitten

ik zet mijn hiel in een uitgespuugd stuk
warm geworden kauwgom, zet ik nu
een stap dan trek ik het in lange lauwe
draden van de grond, ik denk dat ik
het ruik, een flauwe mintgeur, maar
dat is net zo goed verbeelding

we gingen naar de film, zouden, dacht ik,
ik weet niet meer welke, daarvoor wacht ik al te lang,
een week of vier, vijf misschien,
de tijd gaat in augustus traag,
de maand zelf lijkt er twee te duren

ik heb me wel geschaamd, dat is voorbij,
nu blijft alleen het wachten over

ik sta hier elke dag, voor deze bioscoop,
haal mezelf uit roulatie als ze voor me staat
mijn hoop slinkt net zo snel als mijn volharding groeit
ik bloed niet maar ben wel geschramd

rugleuning van de stoel het is verboden dieren de bioscoop in te brengen het lichaam van de terechtgestelde dient dezelfde dag te worden be-
graven het lichaam van de terechtgestelde mag 's nachts niet blijven hangen het lichaam van de terechtgestelde moet publiekelijk opgehangen
worden het overdreven gebruik van vet, cursief of smileys is niet toegestaan het toegangsbewijs dient te worden getoond bij binnenkomst het
veelvuldig gebruik van meerdere hoofdletters is niet toegestaan het vlees van het schuld- en zondoffer moet gegeten worden het zaad van de

ook nu

boven me een vogel die zijn V kwijt is
hij laat zich voeren door de wind
tot hij geen vleugelslag meer heeft
en landt dan waar hij landt
het is niet anders

ik stel me voor dat ik
mijn huid afstroop en
aan een knaapje in de kast hang

dat ik mijn ziel opvouw
en met mottenballen
in de linnenlade stop

dat ik al mijn onderdelen
tussen krantenproppen prop
kootjes, teentjes, middenrif,
mijn lever op sterk water zet,
mijn botten in het zaagsel leg

en zo wacht het kostuum dat ik ben
netjes opgeborgen
op een actrice met wat meer talent
die mij kan spelen zoals ik werkelijk ben
en voor een enthousiast publiek

en daar applaus voor krijgt

—

aan kijk netjes kijk niet slechts toe wanneer iemand in gevaar verkeert klaag niet klets niet met de buurvrouw kom gemaakte afspraken na koop
het vlees niet in de melk koop de eerste van een ezel vrij koop de eerste geboren man altijd vrij koop een slavin als ze nog maagd is koop ier
niets met rente koop niet om kruis het vee niet met andere soorten dieren laat alles heel laat andermans eigendom niet misleiden laat de hond
niet poepen op de stoep laat de regels voorop staan laat de resten van de oogst voor de armen liggen laat een dier niet zonder hulp liggen laat

de twintigste (en 21^e tot nu) eeuw in 728 woorden

boem pauweslag¹ en ratata² hiroschima nagasa
ki-ki-ki-ki-ki-ki-ki³ kleine stap voor een mens
grote stap voor de⁴ L.Z.1.1.2.7 Hindenburg in
Lakehurst⁵ is een ijzeren gordijn over Europa
neergelaten⁶ meneer Gorbatsjov-tsjov-tsjov-tsjov
haal die muur neer⁷ de Zwarte Hand stond klaar
maar de bom stuiterde terug⁸ zijn suggestieve
heupbewegingen bezorgen bezorgde ouders
slapeloze nachten⁹ Gavrilo Princip ging een
broodje eten en net op dat moment kwam
kwam Frans langs¹⁰ Pan Am vlucht 103 is
neergestort boven Lockerbie kwade opzet lijkt
in¹¹ *The Loveboat, always exciting and new!*¹²
Princip vuurde drie maal Ferdinand en Sophie
stierven Oskar Potiorek kwam met de schrik¹³
Versailles spiegelzaal een broze vrede vernedering
een boze¹⁴ boem boem *and all that jazz and tits and ass*
ze zijn me een doorn in het oog die negerclubs
en die oerwoudmuziek en de wilde zeden dieren
welig wilde dieren APEN APEN¹⁵ *in the jungle the*¹⁶
laatste keizer van China is overleden¹⁷ de salto
de gaylord 2 kan hij doorgaan? ja, hij kan
doorgaan hij heeft wel iets vertraagd maar hij
kan door hij doet zijn hele oefening hoor hij

¹Paul van Ostaaijen en de eerste wereldoorlog²een mitrailleur³de eerste atoombommen⁴de landing op de maan⁵de ramp met de Zeppelin⁶Churchill over de Europese deling in Oost en West⁷Reagan over de Berlijnse muur⁸de aanloop naar de Eerste Wereldoorlog⁹Elvis¹⁰nogmaals WO1¹¹de aanslag boven Lockerbie¹²een televisieprogramma¹³nogmaals WO1¹⁴tekenen van de vrede na WO1¹⁵opkomst van de jazz¹⁶een liedje¹⁷Puyi was de laatste keizer van China

gaat voor zeven negen dan de halve draai dan moet nog de kwast komen en¹⁸ *what's up doc?*¹⁹ De Grote Broer houdt je in de gaten²⁰ brr zo'n koude oorlog²¹ kunst is waar je mee wegkomt geld verdienen is de enige echte kunst een kunstenaar is²² klantenbinding uitverkoop voordeelverpakking knalprijzen alles moet²³ STOP TERUG STOP DRAAI DENK²⁴ en de wreedste maand is april²⁵ en de no-bo-bo-bo-belprijs voor de vre-dé-dé-dé-dè gaat naar Henri Theodore Woodrow Martin Luther Willy Desmond²⁶ *Tous les garçons et le filles de mon*²⁷ BLA BLA BLA BLA²⁸ *change we can believe in*²⁹ DOO-WOP BE-BOP HIP-HOP³⁰ *cause I'm close to*³¹ DEN KRIEG ODER DEN TOTALEN³² bip bip bip dat is de Sputnik³³ viermaal goud voor Jesse Owens³⁴ toen hem vanuit de organisatie het verzoek bereikte om óf alle winnaars de hand te schudden óf geen een koos³⁵ *Rosebud*³⁶ De Arabische Lente³⁷ heeft het gebouw verlaten³⁸ zeg maar nee dan krijg je d'r twee³⁹ *I did it my way*⁴⁰ het Ford model T bijgenaamd T-Ford bijgenaamd Thin Lizzie was één van de eerste betaalbare⁴¹ *life is like a box*⁴² FREAK OUT!⁴³ een tweede Vietnam⁴⁴ *frankly I don't give a damn*⁴⁵

¹⁸Epike Zonderland wint goud ¹⁹Bugs Bunny ²⁰Orson Welles 1984 ²¹de koude oorlog ²²Andy Warhol ²³rec-lame ²⁴uit Wachten op Godot van Beckett ²⁵uit The Waste Land van TS Elliot ²⁶voornamen van verschillende winnaars van de nobelprijs voor de vrede ²⁷franse chanson ²⁸gebabbel ²⁹verkiezingsretoriek van Barack Obama ³⁰verschillende stijlen oorspronkelijk 'zwarte' muziek ³¹een van de eerste hiphop-nummers van de Sugarhill Gang ³²toespraak van Hitler ³³de eerste Russische satelliet in de ruimte ³⁴Olympische spelen 1936 ³⁵idem ³⁶Citizen Kane ³⁷revoluties in de Arabische wereld ³⁸Elvis ³⁹rec-lame ⁴⁰Sinatra ⁴¹auto's ⁴²Forrest Gump ⁴³Le Chic ⁴⁴Amerikaanse oorlogen ⁴⁵Gejaagd door de Wind

*haben es nicht gewusst*⁴⁶ de suïcidale Potiorek stierf op 79-jarige leeftijd in Klagenfurt⁴⁷ ik kan je horen de rest van de wereld kan je horen en binnenkort zullen de mensen die deze gebouwen neer hebben gehaald ons allemaal horen we zullen ze vinden we zullen ze uit hun hollen roken we zullen ze op de vlucht jagen en we zullen zorgen dat⁴⁸ met name steeds terugkerende dromen hebben een bijzondere betekenis⁴⁹ *of a beautiful friendship*⁵⁰ ki-ki-ki-ki-ki-ki Kipasso Que Pasa Picasso ta dá! Kaboem-di-Guernica⁵¹ dadada⁵² Das Kapital⁵³ *Fevralskaja revoljuzija*⁵⁴ is het a Zyklon B b Zyklon C of c Zyklon D⁵⁵ uw tijd gaat nu in ik schakel een hulplijn in⁵⁶ de Hutu's en de Tutsi's⁵⁷ en de Tosti's en de Hosti's⁵⁸ is een vloeistof die als hij als damp ingeademd sterk prikkelend en blaartrekkend werkt na verloop van⁵⁹ ID ES en EGO⁶⁰ *ach wass will das weib*⁶¹ een klein vergrijp⁶² blaren ook op de longen een verwoestend effect het effect is niet zo zeer dodelijke als wel het uitschakelen van de⁶³ *did not have sexual relations with that*⁶⁴ zo in mijn sas met Badedas⁶⁵ slegs vir gebruik deur blankes hierdie openbare perseel en die geriewe daarvan is vir die uitsluitlike gebruik van blankes aangewys⁶⁶ Mao Ze⁶⁷ ding

⁴⁶uitspraak Duitsers na WOII ⁴⁷referentie WOI ⁴⁸Bush over 9/11 ⁴⁹Jung en Freud ⁵⁰Casablanca ⁵¹Picasso's Guernica ⁵²dada en neue Deutsche welle ⁵³Marx ⁵⁴Russische februarirevolucie ⁵⁵gas van de nazi's ⁵⁶otto weekendmiljonairs ⁵⁷Rwanda in de jaren negentig ⁵⁸klankassociatie ⁵⁹mosterdgas ⁶⁰Freud ⁶¹Freud ⁶²differ-entiërend strafrecht ⁶³mosterdgas ⁶⁴Clinton over Lewinsky ⁶⁵reclame ⁶⁶apartheid ⁶⁷De Grote Roe-ganger

dong trek maar aan het touwtje dan gaat de deur
vanzelf⁶⁸ elf elf d'r staat een paard Alaaf Alaaf⁶⁹ Allah
Akbar negen elf www wtc punt boem⁷⁰ hasta la
victoria siempre siempre⁷¹ hasta la vista baby⁷²
het antwoord op leven en alles is tweeënveertig⁷³
het betekende is niet de keerzijde van de betekenaar
het is slechts een teken van een teken – het betekende
– een woord – wordt inderdaad door een betekenaar
– een ander woord – opgeroepen en verandert
dan zelf onmiddellijk in een nieuwe betekenaar
– de eindeloze betekenisverschuiving die hier
het gevolg van is maakt dat ieder woord steeds
opnieuw kan worden gelezen en steeds opnieuw
geïnterpreteerd – een werkelijkheid buiten de taal
wordt nooit bereikt⁷⁴ *there's no b-b-bizzniz like
show b-b-bizzniz*⁷⁵ want wat mooi is moet mooi
blijven robijn⁷⁶ coca cola open happines⁷⁷ yogho
yogho⁷⁸ omdat ik het waard ben u toch ook⁷⁹ oh...
ooh... nóg een keer!⁸⁰

TUSSENTIJD ging op 19 februari in première in Theater aan de Rijn, onder regie van Roeland Hofman, gespeeld door Lotte Dunselman en Anna Schoen in een coproductie van tgECHO en Theater- en dansproductiehuis Generale Oost.

Concept/spel: Anna Schoen en Lotte Dunselman

Regie: Roeland Hofman

Vormgeving: Wikke van Houwelingen

Tekst: Jibbe Willems

Kostuum: Marloes van der Hoek

Jibbe Willems (1977, Arnhem) is in 2003 als theatermaker afgestudeerd aan de Toneelacademie Maastricht. In zijn teksten onderzoekt hij de schoonheid van het mislukken, de rafelranden van de taal, de eeuwig falende mens op zoek naar verlossing en naar de onbereikbare staat van het sublieme, waar lijden en geluk elkaar zo dicht naderen dat ze elkaar opheffen in troost.

tgECHO is het theatergezelschap van Lotte Dunselman en Anna Schoen. ECHO maakt beeldend, fysiek teksttheater in nauwe samenwerking met wisselende (eind) regisseurs, schrijvers, decorontwerpers, componisten en acteurs. ECHO wil theater maken over de gewone dingen waar we het elke

dag over hebben; maar ook over waar we liever niet aan denken. Over wat te doen en waar we van dromen.

Generale Oost is een theater- en dansproductiehuis in Arnhem dat beginnende podiumkunstenaars warm wil onthalen, ze voor korte tijd een nest biedt en ze daarna laat uitvliegen: een tussenstation tussen opleiding en gevestigde praktijk. Bij Generale Oost ontdek je vandaag de makers van morgen.

De Nieuwe Oost is een samenwerking van de productiehuizen Oost-Nederland (popcultuur), Generale Oost (dans en theater) en Wintertuin (literatuur).

ECHO DE NIEUWE OOST **GO** **WINTER TUIN**

